

Projektbeskrivelse: Etablering af Nationalt Center for Overvægt

I det følgende er projektet vedr. etablering og drift af et Nationalt Center for Overvægt (NCO) beskrevet.

Notatet beskriver hhv. baggrund for etablering af centret, centrets mål og aktiviteter, de konkrete succeskriterier, centrets organisering samt det budget, der ansøges om dækning af for årene 2019-2022 jf. bevillingsbrev à 8. april 2019 vedr. tildeling af puljemidler fra sundhedspuljen til indsatser på sundhedsområdet.

Dato 06-06-2019

Side 1/5

Baggrund

Sundhedsstyrelsens Nationale Sundhedsprofil fra 2018 viser, at der gennem de seneste år i Danmark er sket en markant stigning i antallet af personer, der lever med svær overvægt (BMI >30 kg/m²). Siden 2010 er tallet således steget fra 13,6% til 16,8% i 2017, svarende til, at der i dag er ca. 800.000 danskere med svær overvægt.

Svær overvægt fordeler sig geografisk skævt i landet og der er desuden en betydelig social ulighed i forekomsten. Andelen af svært overvægtige er således større blandt arbejdsløse (23,2%), førtidspensionister (32,1%) og andre uden for arbejdsmarkedet (22,4%) sammenholdt med personer i beskæftigelse (16,4%)

Der er endvidere knyttet en række risikofaktorer til tilstanden i form af følgesygdomme som type 2 diabetes, hjertekarsygdom, søvnapnø, fedtlever og kræft - og dermed også tidlig død. Ud over disse alvorlige sygdomme følger også en lange række svære psykosociale problemer, problemer med nedsat fysisk funktionsevne og dermed evnen til selv at klare daglige gøremål. På denne baggrund har svær overvægt også samfundsmæssige omkostninger i form af et øget sygefravær og et væsentligt øget udgiftsniveau på behandlerydelser – f.eks. i almen praksis, i kommunalt regi og på hospitaler i form af komplikationer, indlæggelse mv. Der er derfor væsentlige gevinster på såvel individniveau som samfundsniveau forbundet med at øge indsatsen på området.

Der pågår i øjeblikket en styrkelse af opgavevaretagelsen i det nære sundhedsvæsen (kommunerne – herunder kommunale sundhedscentre og almen praksis), hvilket aktualiserer en landsdækkende og styrket indsats indenfor svær overvægt med bred involvering af alle relevante fagpersoner på området.

Formål

Det overordnede mål med etablering af NCO er at bidrage til, at sundhedsvæsenets tilgang til og viden om svær overvægt hos børn, unge og voksne styrkes og udvikles.

Dette skal ske igennem indsamling af relevant viden om og forskning inden for svær overvægt både nationalt og internationalt samt i forlængelse heraf vidensformidling og rådgivning. Det langsigtede perspektiv for indsatsen er at bidrage til at reducere forekomsten af følgesygdomme og bremse væksten i antallet af borgere med svær overvægt.

Målgruppe

Målgruppen for NCOs aktiviteter er børn, unge og voksne med svær overvægt (BMI >30 kg/m²), som alle er i høj risiko for at udvikle følgesygdomme som fx hjertekarsygdom, type 2 diabetes, søvnapnø, muskel/skelet lidelser og cancer.

Aktiviteter

NCO vil arbejde evidensbaseret ved hjælp af systematisk indsamling af data og viden på området for derigennem at fungere som rådgivnings- og kompetencecenter for praktiserende læger, sundhedshuse, kommuner, hospitalsafdelinger og andre med interesse indenfor området, for derigennem at medvirke til at fjerne stigma hos denne gruppe borgere og øge vidensniveauet på området. NCO vil ligeledes sikre, at der er tæt kontakt til de relevante videnskabelige selskaber samt eksperter på området, hvilket endvidere skal afspejle sig i centrets organisering.

Dato 06-06-2019

Side 2/5

Med afsæt i eksisterende evidens skal centret rådgive aktører indenfor både det regionale og kommunale sundhedsvæsen med henblik på at styrke behandlingstilbud til borgere med svær overvægt. Dette vil øge vidensniveauet hos alle, der har hyppig kontakt med personer med svær overvægt, herunder kendskab til eksisterende behandlingstilbud og det vil dermed forbedre mulighederne for bedre individualiserede behandlingsforløb.

På temaniveau beskrives i det følgende de overordnede aktiviteter, som centret vil gennemføre i perioden fra 2019-2022:

Vidensindsamling

- Der etableres et grundlæggende og dynamisk overblik over de eksisterende indsatser for personer med svær overvægt. Overblikket skal etableres med et nationalt fokus på tværs af regioner, kommuner, almen praksis og andre interessenter med fokus på det vidensgrundlag, som indsatserne baserer sig på
- Overblikket skal endvidere udvides til at omfatte relevant international litteratur og evidens på området herunder også etablering af forbindelser til de relevante internationale selskaber (herunder EA-SO¹)/og internationale eksperter på området

Vidensdeling

- Der udvikles et "katalog" over de eksisterende indsatser, som danner baggrund for løbende formidlings- og rådgivningsindsatser rettet mod relevante aktører i kontakt med personer med svær overvægt

¹ European Association for the Study of Obesity

- NCO skal på baggrund af bl.a. løbende vidensindsamling varetage en funktion som rådgivningsinstans, der er tilgængelig og dermed kontaktbar
- Der afholdes en større national konference med fokus på svær overvægt
- Fagfolk, der arbejder med svært overvægtige med fokus på oplysning om eksisterende indsatser inviteres til målrettede temadage
- Der udbredes folkelig oplysning om behandling af svær overvægt

Udvikling af ny viden

- Med forankring i SDCA, som også er en del af Aarhus Universitetshospital, kan NCO fungere som aktiv national partner inden for forskning i svær overvægt og dermed udvikling af ny viden

Etablering og konsolidering af organiseringen

- Der etableres relevante fora, som sikrer bred inddragelse og formidling (jf. beskrivelse af organisering herunder)

Evaluering af aktiviteter

- Der foretages løbende evaluering af centrets aktiviteter mhp. tilpasning og korrigerende

Organisering

Organisering af et nationalt center for overvægt skal på den ene side sikre en lokal forankring i en organisatorisk kontekst, som er meningsfuld i relation til at sikre høj faglig kvalitet i den overordnede indsats. Organiseringen skal på den anden side sikre en national forankring til de relevante kliniske fagmiljøer og interessenter, så centret får en solid base og en legitim status på tværs af landet.

National forankring

Den nationale forankring af NCO sker igennem nedsættelse af hhv.:

i) En national tværdisciplinær følgegruppe med repræsentation af relevante aktører fra videns- og behandlermiljøet på tværs af landet inden for svær overvægt. Følgegruppen skal løbende involveres i status for og substans i vidensopsamling og formidling om behandling af mennesker med svær overvægt, som er centrets kerneopgave.

ii) Et advisory board med deltagelse af relevante personer fra videnskabelige selskaber, patientforeninger og sundhedsvæsenets organisationer (regioner, kommuner, PLO, Sundhedsstyrelsen m.fl.). Boardets opgave bliver at rådgive i relation til tilrettelæggelse af centrets aktiviteter og sikre koordination i relation til andre relevante aktiviteter på området.

Lokal organisering

NCO tilknyttes Steno Diabetes Center Aarhus mhp. at skabe synergi mellem hhv. centrets opgave på den ene side og på den anden side det relevante hospitalsforankrede kliniske miljø og det relaterede forskningsmiljø bl.a. inden for ernæringsområdet, som er et tæt samarbejde med Aarhus Universitet. Det understreges i den sammenhæng, at NCO og SDCA vil have helt adskilte økonomier.

SDCA er en organisation i Region Midtjylland, som på baggrund af en aftale mellem Region Midtjylland og Novo Nordisk Fonden, har til formål at løfte diabetesindsatsen inden for behandling, forskning og uddannelse. Sammenhængende patientforløb er endvidere centrets særkende, og herigennem er der et tæt tværsektorielt samarbejde med kommuner og almen praksis. SDCA har en selvstændig bestyrelse og er samtidig en del af Aarhus Universitetshospital.

Der udpeges en lægefaglig leder af centret, som har reference til direktøren for SDCA. Den lægefaglige leder skal kunne tegne profilen for centret og skal derfor også have en vægtig klinisk- og forskningsmæssig ballast inden for området. Der tilknyttes endvidere forskellige personalemæssige ressourcer mhp. at kunne varetage centrets opgaver hhv. vidensopsamling, vidensformidling og rådgivning/undervisning.

Centrets succeskriterier

I 2019-2020 er succeskriterierne:

- at der etableres et grundlæggende overblik over de eksisterende behandlingstilbud/indsatser for personer med svær overvægt. Dette overblik skal være nationalt, på tværs af regioner, kommuner, almen praksis og andre interessenter (se samarbejdspartnere overfor), inklusiv en beskrivelse af, hvilke videns og evidensgrundlag, som behandlingstilbuddene/indsatserne baserer sig på.

Dato 06-06-2019

Side 4/5

- at der etableres relationer til og gives input fra relevante internationale selskaber, så vidensgrundlaget udvides til det bredest mulige.

- at der etableres en national tværdisciplinær følgegruppe med personer fra vidensmiljøer, som arbejder med personer med svær overvægt, der kan bidrage til at øge samarbejde, vidensdeling og dialog på tværs af landet og på tværs af sektorgrænser.

- at der etableres et advisory board med deltagelse af relevante personer fra videnskabelige miljøer, patientforeninger og sundhedsvæsenets organisationer (regioner, kommuner, PLO, Sundhedsstyrelsen m.fl.).

- at centret initierer de første egentlige formidlings-, rådgivnings- og undervisningsindsatser rettet mod relevante aktører i kontakt med personer med svær overvægt.

I 2021-2022 er succeskriterierne:

- at centret konsoliderer formidlings-, rådgivnings- og undervisningsindsatser rettet mod relevante aktører i kontakt med personer med svær overvægt.

- at centret udbygger og konsoliderer sine nationale og internationale kontakter, således at vidensgrundlaget vedligeholdes og udvides.

Fra 2022:

Hvis finansieringen fortsættes ud over bevillingsperioden fra 2019-2022, vil det med udgangspunkt i den bredt forankrede nationale organisering være en oplagt videreudvikling af NCOs beskrevne aktiviteter at stille sig til rådighed for udarbejdelse af egentlige anbefalinger på området igennem de eksisterende faglige selskaber og styrelser.

Budget for centret: 2019-2022

Mio .kr.	2019	2020	2021	2022
Løn: Ledelse og medarbejdere	0,7	1.9	1.9	1.9
Uddannelse/konference mv.		0.4	0.4	0.4
Administration, mødeaktivitet og transport	0,3	0.7	0.7	0.7
I alt	1.0*	3.0	3.0	3.0

* Der anmodes om flytning af 50% af de bevilgede midler i 2019 til 2020, da opstartsperioden for centret forventeligt bliver medio 2019. Hermed er der tages udgangspunkt i et budget på 3 mio. kr. både i 2020, 2021 og 2022.

Dato 06-06-2019

Side 5/5